

— У НОВОМЕ САДУ У СУБОТУ 18. ФЕБРУАРА 1884. —

ГОДИНА IX.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 16.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази свака о дану сваке представе на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. — Претплата се шаље администрацији „Позоришта“, у матичном ставу, у Новоме Саду.

С 11 - 9

ХАМЛЕТ.

Трагедија у 5 чинова, од Виљема Шекспира, с енглеског превео др. Лаза Костић.
(Свршетак.)

Глумачки краљ.

Вере ми, јубо, скоро ми је крај,
Немоћ ме стегла, спремам се за рај:
А ти ћеш остат', живет' лепи свет,
У части, миљу, срећи, и опет
У другог мужа —

Глумачка краљица.

Стой, ох, доста, муч'!
Така би јубав мени била жуч:
Проклета кад бих другог јубила,
То мож' која би првог убила.

Хамлет. (За себе.)

Пелен, пелен.

Глумачка краљица.

Са другим браком оне другују,
Што траже корист, не што тугују;
Свог мртвог мужа мртвим други пут,
Кад мужу другом дајем своју пут.

Глумачки краљ.

Ја верујем, искрен је сад ти збор,
Ал' у промени ум нам није спор;
Шамети нашој смер нам робује,
Постанком жесток, журан гробу је.
Зелен је род на грани тврдо сео,
Нетресен падне кад је сасвим зрео.
Зaborав ме, то је вечни круг,
Да дугујемо кад иштемо дуг:
Што наумимо док нам траје страст
Кад прође страст и наум у пропаст.
Жестина јада или радости,
Што жешћа, тим ће пре: арагос ти!
Где јад пренагли, радост сладује,
Јад радује, а радост јадује.
Све пролази, па не чуди се том,
И јубав што се мења са срећом;
Још не знамо ко води од њих две,

Да л' срећа или јубав, која пре?
Падне ли власник, на ње ласкавци рат,
Спромах с' дигне, враг му бива брат.
За то је јубав срећи на домак,
Не требаш ли га, пријатељ ти свак';
У потреби ко друга куша злог,
У противника преврне га свог.
Ал' где сам почeo, да и свршим там'
Судба се навек бори с војлом нам:
Сад не мислиш на други ти још брак,
Ал' мис'о ту прогута с мужем мрак.

Глумачка краљица.

Земља ми хране, сунца не дао дан,
Дању ми живот, ноју престао сан!
Сва узданица, нада, у очај,
У тамници да жију најем крај!
Све радовање да ми беда тре',
Свака ми жеља узета да мре!
И овај ме и онај свет ме клео
Скинем ли икад удовички вео!

Хамлет.

Сад ако превари, —

Глумачки краљ.

Претешка клетва. Драга, ја бих сад
Почин'о малко, да преварим јад
Немоћи старе.

(Засип.)

Глумачка краљица.

Сан ти био благ;
Међу нас никад не заиштао враг! (Одлази.)

Хамлет.

Госпођо, како вам се свиди та игра?

Краљица.

Та госпа као да с' одвећ обрече.

Хамлет.

О! ал' она ће одржати реч.

Краљ.

Јесте ли чули причу? Нема ли зар ту никакве увреде?

Хамлет.

Нема, нема; само се шале, трују од шале; никакве увреде на свету.

Краљ.

Како зовете ту игру?

Хамлет.

Мишоловка. Како то? Метафора. Та је глума слика неког убиства у Бечу: Гонсаго се зове војвода; жена му, Батиста. Одмах ћете видети; нитковска послла; ал' ништа за то! Ваше величанство, и нас, што нам је душа невинна, нас то не дира; пустите губаве нека се чешу, наша је кожа здрава.

Долази Лукијан.

То је неки Лукијан, краљев синовац.

Офелија.

Ви све знате, господару, као какав хор.

Хамлет.

Могао бих бити тумач између вас и вашег драгана, кад бих видео лутке како цункају.

Офелија.

Ви боцкатае, господару, ви боцкатае!

Хамлет.

Стала би вас јека док бисте ми савладали боц.

Офелија.

Све боље, и све горе.

Хамлет.

Тако треба да узмете ваше мужеве. — Почни, крвниче!

Немој се ваздан мрштити, почни. Хајде: — Гракћући гавран риче: освета.

Лукијан.

Црн ум, зла кап, зла рука, згодан час, Помаже доба, не види ни пас; Пеноћних трава тров неокушен, Пакленим дахом трипнут окужен! Покажи чаре, љути отрове. Да здрави живот одмах подрове.

(Сина отров заспалом у уши.)

Хамлет.

Отрује га у врту, да му отме државу. Зове се Гонсаго: та прича има, а писана је одабраним италијанским језиком. Одмах ћемо видети, како убица задобија љубав Гонсагове жене.

Офелија.

Краљ устаје.

Хамлет.

Шта! Уплашен привидним пожаром?

Краљица.

Како је, господару?

Полоније.

Маните игру.

Краљ.

Дај ми коју свећу! — Хајде! —

Сви.

Свеће, свеће, свеће!

(Одлазе сви осим Хамлета и Хорација.)

Хамлет.

Рањени јелен сузе лиј,

А нек се игра здрав,

Док један спи нек' други бди,

Таки је живот сав.

Зар ми не би то и птује од перјаница (ако ми остале прилике однесу Турци), уз две изрезане ружице на мојим цокулама, набавило чланство у каквој глумачкој дружини, а господине?

Хорацијо.

На полак.

Хамлет.

На цело, ја.

Јер, драги Дамоне, ти знаш,

Тој круни проп'о див,

А сад јој влада, Боже наш,

Баш прави, прави — ћурак.

Хорације.

Могло је бити слично

Хамлет.

О, драги Хорације? Ја дајем две хиљаде дуката на духову реч. Јеси л' спасио?

Хорације.

Врло добро, господару.

Хамлет.

Кад онај спомену отров,

Хорације.

Врло сам га добро мотрио.

Хамлет.

А, ха! — Де, свирајте! Дед' амо свирала!

Јер ако краљу приказ није драг,

Не свиди му се ваљда, знао би га враг!

ЛИСТИЈИ.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Две сиротице,“ драма у 8 слика, а б чинова, од Дона Оксенфорда, превео Сава Петровић.)

О самој драми овој, која је 7. фебруара о. г. приказивана на нашој позорници, не ћемо овом приликом говорити, јер је о њеној садржини и вредности већ било спомена у овоме листу. Само ћемо овде напоменути, да су „Две сиротице“ јако омиљене у нашој публици и да се тај комад свуда радо гледа. Ово и није драма у правом смислу, него се ту износе слике из живота, које се допадају, нарочито широј публици, и с тога смо слободни упозорити славну управу на то, да ту драму од јако даје само недељом и свецем, па ће као „недељни“ комад бити прави „Cassastück“, који ће нашој спромашној благајници вазда лепа прихода доносити. И овога је пута каса (не рачунећи претплату) пазарила близу сто форината, ма што је представа у претплати била, а да је била недеља пало би и више.

О самом приказивању немамо ништа много казивати, јер је представа текла у опште лепо и складно. Сви приказивачи трудили су се својски да реше своју задаћу. Нарочито нам је истакнути вешту игру г. Ружића (Шијер), гђе Д. Ружићке (грофица Дијана), гђе Рајковићке (Лузза), гђице Л. Ханићеве (Ханијета), г. Лукчића (гроф Липцијер), гђе Добриновићке (Фрошарова), гђе Димићке (Маријана) и г. И. Станојевића (Жак). А и остали су својим приказом допринали, да је представа тога вечера у целини добро испала.

— Р —

(Мати се мора удати. Шаљива игра у 1 чину, написала Марија Глнтерова, превео Ж. А. Ради-војевић. — Пре тога: Гренгоар. Позоришна игра у 1 радњи, од Т. Банвиља, превео Ј. Ђорђевић.)

У четвртак 9. фебруара о. г. изнесена је била први пут пред овдашњу публику доста слаба шаљива игра којој је наслов: „Мати се мора удати.“ Ђерка налази у својој још доста „младој“ матери опасну супарницу, па би је рада по што по то из куће, намеће је сваком ко јој само шака падне и најпосле је сретно свеку своме о врат обесп — предмет, најмање да рекнемо, неукусан, да се не изразимо: с обзиром на наше прилике, тривијалан. Обрада није далеко утекла од самог предмета, провирују свуда „плаветне чарапе“. А ни превод се баш не препоручује најчистијим језником. Једино, што је у целој ствари још ваљало, био је приказ, који су лепо заокружили М. Рајковићка, Драгиња Ружићка, Димитријевић, Ди-нић, Лукић и Милосављевић.

Вече је започело са „Гренгоарем“ а Ружић

је у насловној улози имао тога вечера „сретно вече.“ — Лукићу је Лудвик релативно нов — тек га је по други пут давао овде — па је ипак изнео чисту слику. Није био додуше онај Лудвик XI. што га је Walter Scott у „Quentin Durward“-у овековечио, „краљ онај са малим оштрим очима, у јадном свом оделу, са бројаницама, на глави му, стари шешир, пун иконица од олова“, али је то више Банвиљева кривица него Лукићева. Био је Лукић зато прави онај Ранкеов Лудвик, у кога се „правда и сврепост за руку воде“. — „Ниска креатура и јефтино средство Лудвикове тиравије“, берберин ле-Дем нашао је у руку Милосављевићевих управо баш по нужди скровишта, а Марковић је лепе воље — да л' узалуд? — показао за Фурнијера — Лујза Марције Рајковићке позната је; Димићина пак Николија могла би се без по бриге огледати са досадањом, трофеја јој не би фалила. Г.

ПОЗОРИШТЕ.

(Народно позориште у Загребу). „Нар. Нов.“ пишу: „Пред врло малобројним општинством приказивала се 13. фебруара Шентанова шаљива игра „Пуна врећа лудорија“, у којој је у улози Марте глумила гђча Алма Стефановићева.

Госпођица Стефановићева у приказивању није почетница, какве смо досада гледали на нашој позорници, али су јој главне погрешке у изговарању хрватских речи и интонирању гласника, које јој у интензивнијим призорима пречи јасан и разумљив говор. Она пребрзо долази до највеће висине, коју јој грло може произвести, а у тој висини гласови јој се истегну, отанчaju, побледе, тако, да изгубе ефекат оне страсти или оног узбуђења, које би имала приказати, те се претварају у нејасан и доста неугодан низ једноличних грлених звукова. А то је последица немачкога одгоја и онога патоса, који је карактеристика „високонемачкога“ језика, а и пошто прирођена мानе цењене гђче, која у обичном говору има шта више доста дубок орган. Дакле, настојањем, да се одучи онога, што је сигурно великом муком научила, и устрајањем у природном опсегу свога органа савладаће гђча Стефановићева оно, што јој још за сада знатно смета на хрватској позорници. Иначе има гђча сва својства, да буде врсна глумица и да, напосе, испуни временом једно знаменито место у нашој глумачкој дружби; и вељимо сва својства, јер једно најважније апсолутно има — прави таленат, а и особно је врло пристала за глумачку уметност.“

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

16. ПРЕДСТАВА.

У ПРЕТИПЛАТИ 11.

У НОВОМЕ САДУ У СУБОТУ 18. ФЕБРУАРА 1884.

ПРВИ ПУТ:

БИБЛИОТЕКАР.

ШАЉИВА ИГРА У 4 ЧИНА, НАПИСАО ГУСТАВ МОЗЕР, ПРЕВЕО Б. ГАЛАЦ.

ОСОБЕ:

Мерсленд, властелин	Милосављевић.
Едита, њени му	М. Рајковићка.
Хери Мерсленд, његов синовац	Барбарић.
Мекдонелд	Лукић.
Лотер Мекдонелд, његов синовац	Димитријевић.
Ева Вебстерова, едитина другарица	Л. Хадићева.
Сара Гилдернова, гувернанта код Мерсленда	Љ. Динићка.
Леон Ермедел, центалмен	Марковић.
Гибсон, кројач	Ружић.
Диксонова, лотерова домаћица	С. Димитријевићка.
Роберт, библиотекар	Динић.
Пон, мерслендов послужитељ	И. Станојевић.
Трип, комисионар	Рашић.
Послужитељ са железнице	Суботић.

Прва се радња догађа у Лондону, друга, трећа и четврта у мерслендовом двору.

У недељу 19. фебруара: „ЦИГАНИН.“ Позоришна игра, с певањем, у 3 чина, написао Е. Сиглигети, посрбио Ј. М. Шимић, за позорницу удесио А. Хадић, музика од А. Милчинског.

Улазнице се могу добити у писарници позоришној од 9—12 пре подне и од 3—5 после подне, а у вече на каси.

Болује: П. Добриновић.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 10 САХАТА.